

2 | Kerncijfers 0 | landbouw

1 | DE LANDBOUW
2 | IN BELGIË
IN CIJFERS

Statistiek en Economische Informatie

De Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie maakt deel uit van de Federale Overheidsdienst Economie. Via tal van kanalen en producten geven we een beeld in cijfers van de toestand van ons land.

U vindt een keuze uit onze gegevens en al onze publicaties in downloadbare vorm op onze website www.statbel.fgov.be.

Onderwijsinstellingen kunnen bijkomende exemplaren van de 'Kerncijfers landbouw 2012' bestellen via een mail naar statbel@economie.fgov.be.

Tenzij anders vermeld onderaan een tabel of grafiek, werden de gegevens hierna verzameld en berekend door de **Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de FOD Economie**.
Overnemen mag mits het duidelijk en nauwkeurig vermelden van de bron.

Woord vooraf

De 'Kerncijfers landbouw 2012' bieden een overzicht in cijfers van de huidige situatie en de recentste evoluties in de landbouw in ruime zin, inclusief visvangst en bosbouw, met al de fysische, demografische en economische aspecten ervan.

Verschillende andere aspecten die te maken hebben met de landbouw komen eveneens aan bod, zoals bodemgebruik, klimaat, uitgaven voor voeding of nog de economische betekenis van de landbouw en de voedselindustrie.

Belangrijke opmerking:

Om de landbouwenquête administratief te vereenvoudigen, is de editie van 2011 niet meer gebaseerd op de landbouwers die hebben deelgenomen aan de landbouwtelling van 2010, maar op de landbouwers die een "verzamelaanvraag" hebben ingediend bij het Vlaams Gewest of een "déclaration de superficie" bij het Waals Gewest. Dat heeft gevolgen voor het aantal landbouwbedrijven in ons register. In bepaalde gevallen wordt een 'productie-eenheid', die tevoren als een bedrijf werd beschouwd, nu opgenomen in een aangifte op een hoger beheersniveau. De oppervlakten en de veestapel die bij die oude eenheid hoorden, verdwijnen niet uit de resultaten maar worden opgeteld bij andere aangiften. **Het voornaamste gevolg daarvan is een vermindering van het aantal landbouweenheden (of bedrijven) in het register.** Die vermindering van administratieve aard voegt zich dit jaar bij de evolutie van de opheffingen en oprichtingen van bedrijven. **In 2011 is er dus een chronologische breuk in het register van landbouwbedrijven.**

Inhoud

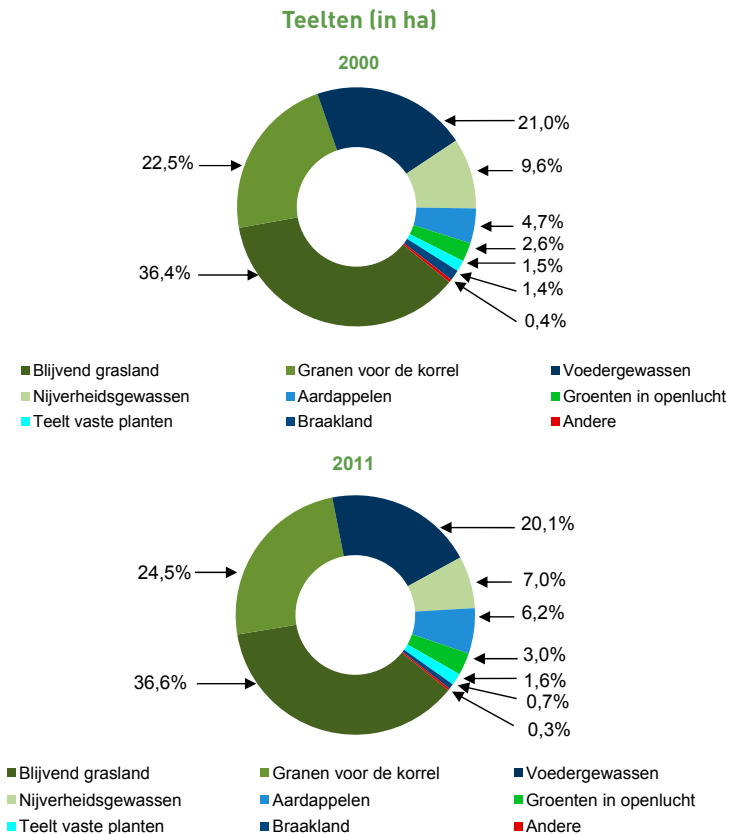
1. Overzicht	4
2. Fysische en sociale geografie	7
3. Productiemiddelen	9
4. Productie.....	11
5. Consumptie, prijzen en inkomen.....	15
6. Landbouw in de Belgische economie	19
7. Focus: biologische landbouw	22

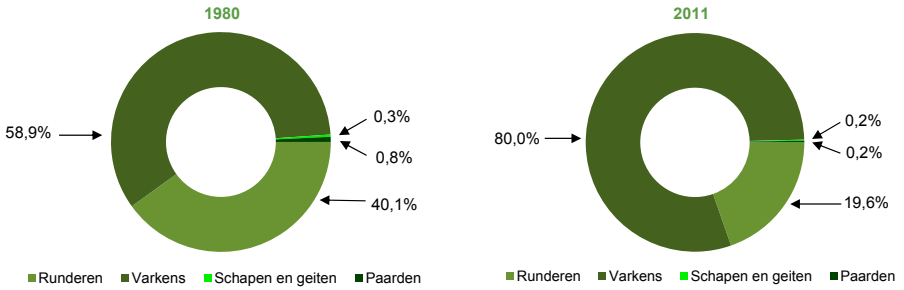
Op de website <http://www.statbel.fgov.be> vindt u de elektronische versie van de Kerncijfers landbouw 2012.

1. Overzicht

Kenmerkend voor de Belgische landbouwsector is de structurele afname van het aantal landbouwbedrijven en de daarmee gepaard gaande concentratie van gronden. In 30 jaar tijd, van 1980 tot 2010, zijn er 63% minder bedrijven in ons land. In het Vlaams en het Waals Gewest verdwenen ze aan hetzelfde tempo (gemiddeld -3,4% per jaar). Gedurende dezelfde periode is de gemiddelde bedrijfsoppervlakte meer dan verdubbeld. Ook de werkgelegenheid in de landbouw gaat achteruit: in die 30 jaar zijn er in de sector 45% van de banen verloren gegaan.

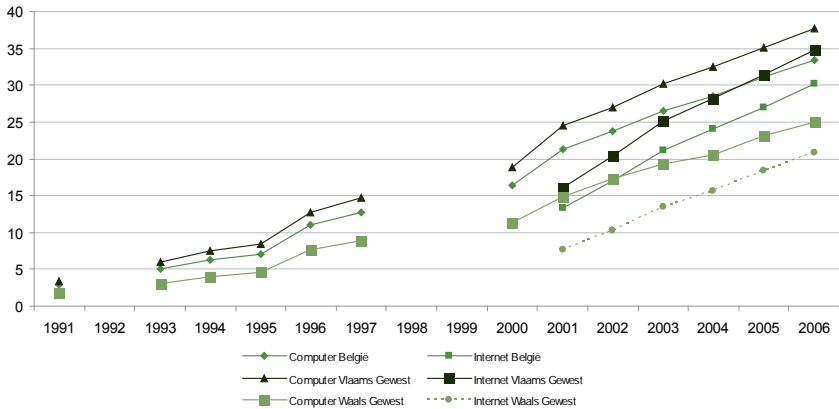
De landbouwsector zou echter weer een essentiële rol kunnen spelen gezien de toekomstige milieu- en energie-uitdagingen. De landbouw in strikte zin voert bovendien ruim zesmaal meer uit dan het aandeel in het bbp en als ook de voedingsnijverheid meegerekend wordt, is dat zelfs twaalf maal meer!

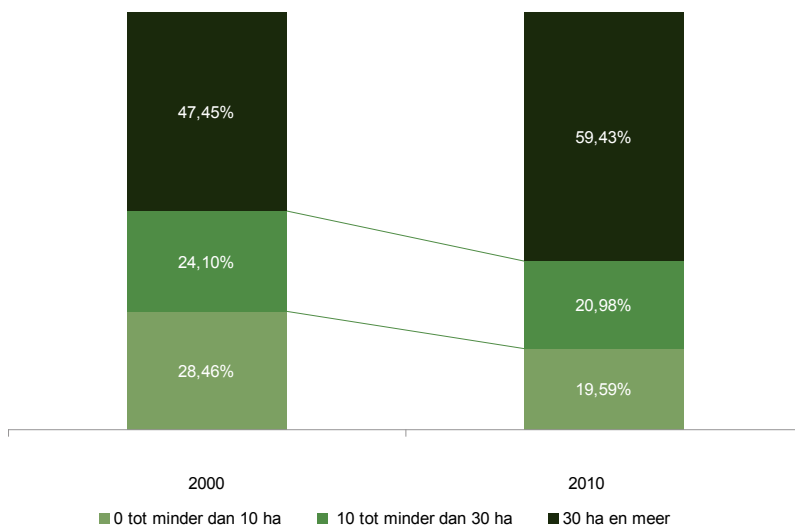

Geslachte dieren (1951=100)

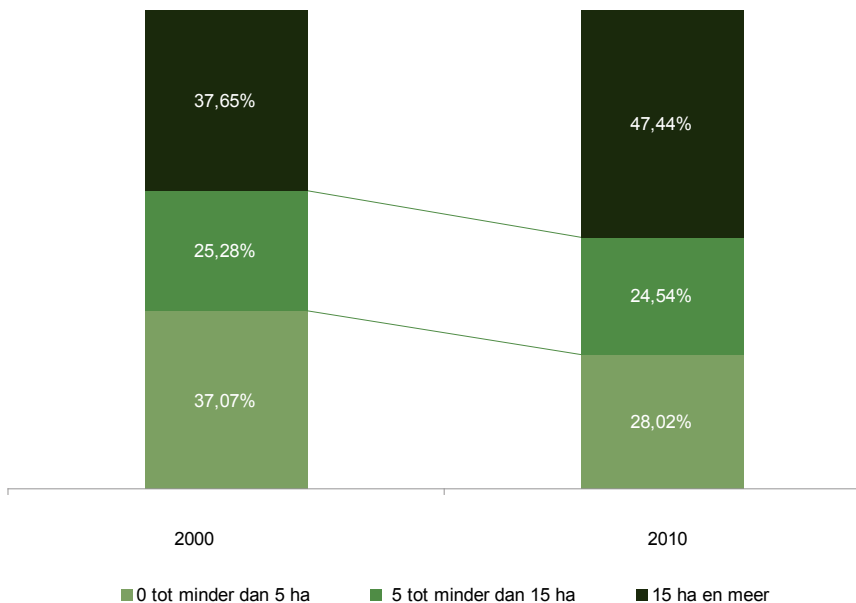
Evolutie van het gebruik van een microcomputer voor het bedrijf en van de internetaansluitingen (% t.o.v. het aantal uitbatingen)

Evolutie van het aantal bedrijven volgens de oppervlakte cultuurgrond (OCG) in het Waalse Gewest

Evolutie van het aantal bedrijven volgens de oppervlakte cultuurgrond (OCG) in het Vlaamse Gewest

2. Fysische en sociale geografie

Geen landbouw zonder grond, al is dat voor de veeteelt al minder het geval dan vroeger. Landbouwgronden nemen het grootste deel in van de oppervlakte van het land, bossen komen op de tweede plaats en pas daarna komen de bebouwde terreinen. Jaar na jaar neemt echter het landbouwareaal af, parallel met de toename van de bebouwde oppervlakte. Dat heeft uiteraard gevolgen voor de aard van de landbouwactiviteit, vooral in het dichtbevolkte Vlaanderen.

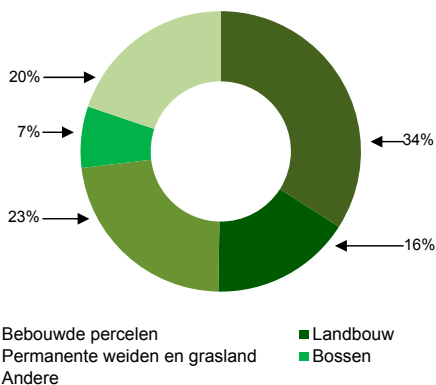
Bodemgebruik (1990, 2000, 2008, 2009)				
Oppervlakte in km ²	1990	2000	2008	2009
Totale oppervlakte	30.527,93	30.527,93	30.527,93	30.527,93
1. Totale landbouwgronden	17.832,56	16.393,61	15.459,91	15.350,74
2. Bossen en andere beboste gronden	6.980,00	6.943,81	6.973,14	6.970,57
3. Bebouwde gronden en aanverwante terreinen(1)	4.979,59	5.639,86	6.004,34	6.050,19
4.5.6. Andere (2)	536,01	1.355,70	1.895,59	1.961,48
7. Wateroppervlaktes	199,76	194,95	194,95	194,95

1) Behalve verspreide landbouwgebouwen

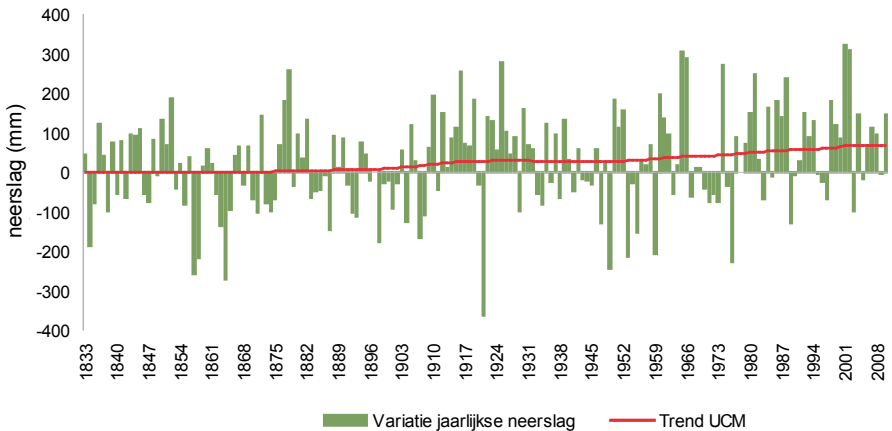
2) ven, heide, moeras, woeste gronden, rotsen, stranden en duinen

Bron (verplichte vermelding): Schattingen Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie op basis van gegevens van het FOD Financiën (Kadaster), de Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie (Landbouwtelling) en literatuur.

Bodemgebruik, België 2009

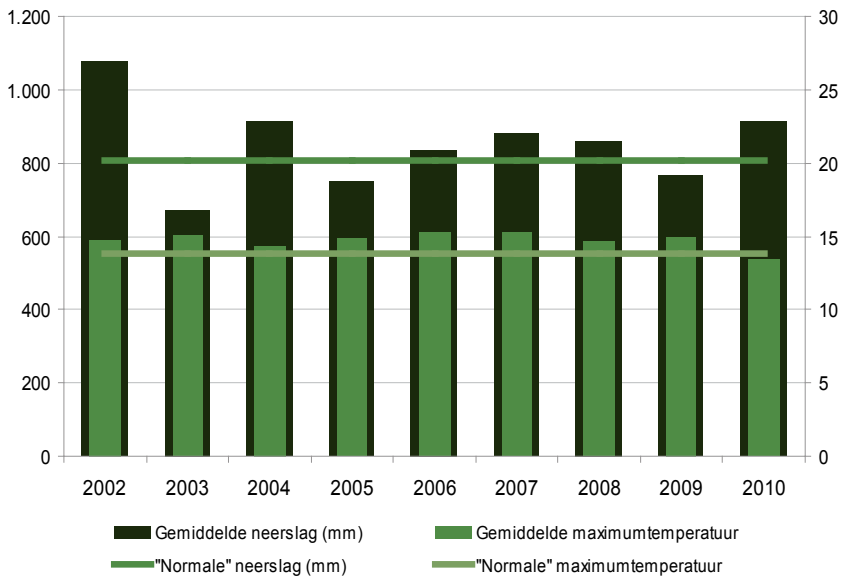

Jaarlijkse neerslag te Ukkel (1833-2010): variatie t.o.v. het midden van de 19de eeuw (1833-1864)

Berekend op basis van cijfers van het Koninklijk Meteorologisch Instituut.

Gemiddelde temperatuur en neerslag (2002-2010)

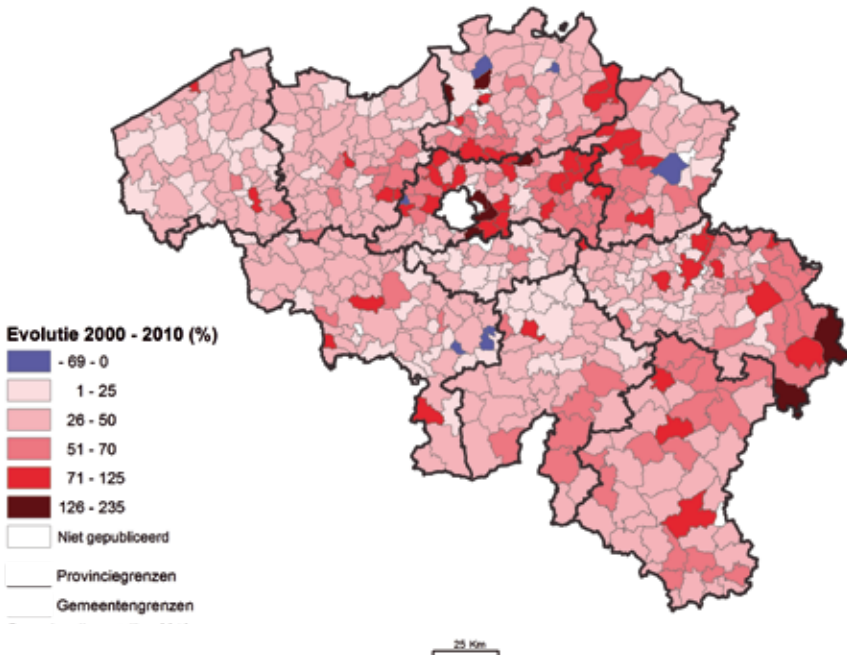
3. Productiemiddelen

Het aantal land- en tuinbouwbedrijven in België daalt ieder jaar. De totale oppervlakte van alle bedrijven samen neemt echter minder snel af. De land- en tuinbouwbedrijven worden met andere woorden gemiddeld alsmaar groter. In dertig jaar tijd is de gemiddelde oppervlakte van de bedrijven meer dan verdubbeld, zowel in Vlaanderen (van 8,4 ha in 1980 tot 21,8 ha in 2010) als in Wallonië (van 20,8 ha tot 51,1 ha). Er is dus een verschuiving in het relatieve gewicht van de verschillende oppervlakteklassen (zie grafiek op pagina 6). Dat toont aan dat de productiemiddelen geconcentreerd worden.

In België is maar een klein percentage van de beroepsbevolking actief in de landbouw. Bij de arbeidskrachten is sinds drie decennia een dubbele evolutie merkbaar in de Belgische landbouwbedrijven: enerzijds is er een zeer lichte stijging van het aantal werknemers per bedrijf (van 1,6 in 1980 tot 1,9 in 2010), maar anderzijds is er vooral een steeds belangrijker aandeel niet-familiale arbeidskrachten (van 3,9% in 1980 tot 17,8% in 2010).

Parallel daarmee is het aantal tractoren en ander landbouwmaterieel spectaculair toegenomen.

Evolutie van de gemiddelde landbouwoppervlakten per landbouwbedrijf tussen 2000 en 2010

Aantal bedrijven, oppervlakte en arbeidskrachten (1980, 1990, 2000, 2009-2011)						
België	1980	1990	2000	2009	2010	2011
Aantal bedrijven (!)	113.883	87.180	61.926	44.381	42.854	39.528
Oppervlakte cultuurgrond (in ha)	1.418.121	1.357.366	1.394.083	1.365.155	1.358.019	1.337.303
Arbeidskrachten (effectief)	185.134	142.272	107.399	83.865	80.944	74.399
Arbeidskrachten (AJE)*	-	-	-	63.036	61.881	57.415
Arbeidskrachten/bedrijf	1,63	1,63	1,73	1,89	1,89	1,88
Vlaanderen	1980	1990	2000	2009	2010	2011
Aantal bedrijven (!)	75.898	57.934	41.047	29.394	28.331	25.982
Oppervlakte cultuurgrond (in ha)	634.397	603.896	636.876	620.161	616.866	613.860
Arbeidskrachten (effectief)	124.658	96.015	74.695	58.635	56.575	51.796
Arbeidskrachten (AJE)*	-	-	-	44.590	44.058	40.653
Arbeidskrachten/bedrijf	1,64	1,66	1,82	1,99	2,00	1,99
Wallonië	1980	1990	2000	2009	2010	2011
Aantal bedrijven (!)	37.843	29.178	20.843	14.966	14.502	13.521
Oppervlakte cultuurgrond (in ha)	783.165	752.743	756.725	744.733	740.885	722.652
Arbeidskrachten (effectief)	60.141	46.076	32.614	25.176	24.315	22.566
Arbeidskrachten (AJE)*	-	-	-	18.403	17.778	16.740
Arbeidskrachten/bedrijf	1,59	1,58	1,56	1,68	1,68	1,67

*AJE: arbeidsjaarequivalent.

(!) **Warning:** het aantal bedrijven, zie waarschuwing in woord vooraf op pagina 2 met betrekking tot de verandering van register van landbouwbedrijven.

Landbouwtractoren: aantal en nieuwe inschrijvingen (1977, 1987, 2000, 2008-2011)							
	1977	1987	2000	2008	2009	2010	2011
Aantal	114.517	146.550	162.123	174.709	176.522	177.989	180.174
Nieuwe inschrijvingen	N/A	9.817	8.964	12.194	10.832	10.692	12.303

4. Productie

Wat de vruchtwisseling betreft, kent de evolutie van de laatste jaren een sterke groei van de granen vooral door de toename van korrelmaïs. Eveneens in stijgende lijn, zij het minder regelmatig, gaan de oppervlakten wintertarwe, wintergerst en voedergewassen (vooral maïs). Anderzijds zien we een spectaculaire – maar verwachte – achteruitgang van de oppervlakte braakland. Ook de oppervlakte suikerbieten neemt verder af. Bij de vleesproductie merken we in het aantal geslachte dieren de laatste tien jaar een betrekkelijke stabiliteit van het rundvlees (waarbij het aandeel koeien toeneemt). Die evolutie volgt de inkrimping van de veestapel. Het gemiddelde gewicht van de geslachte runderen neemt echter toe. De slachtingen van varkens bleven tussen 2000 en 2009 zeer stabiel. In 2010 zagen ze een aanzienlijke stijging, die gevolgd werd door een lichte terugval in 2011.

Bij de zeevisserij valt op dat de totale aanvoer tot 2008 ongeveer gelijk bleef, maar de twee jaren erna een aanzienlijke daling kende. In 2011 steeg ze echter opnieuw. Ook qua samenstelling zijn er grote verschuivingen. De hoeveelheid geloste kabeljauw is met twee derden verminderd sinds 2000. De gemiddelde prijs, niet verwonderlijk, nam over dezelfde periode toe met meer dan 30%.

Totaal aantal geslachte dieren (2000, 2011)				
Categorieën dieren	Levend gewicht (kg)		Aantal	
	2000	2011	2000	2011
Totaal van de geslachte dieren*	1.314.493.753	1.386.128.425	12.050.991	12.765.275
Totaal van de runderen	266.136.527	272.282.372	809.545	857.196
Kalveren	44.451.980	52.878.092	277.396	330.360
Totaal van het grootvee	221.684.547	219.404.280	532.149	526.836
Ossen	484.706	190.553	1.113	381
Stieren	104.181.656	85.650.373	237.820	180.995
Koeien	103.296.755	129.473.829	258.109	332.242
Vaarzen	13.721.430	4.089.525	35.107	13.218
Totaal van de varkens	1.040.009.196	1.108.253.883	11.091.289	11.764.956
Schapen en lammeren	2.656.775	2.383.934	128.324	126.827
Geiten en geitjes	49.374	55.165	2.405	6.683
Paarden en veulens	5.641.881	3.153.071	19.428	9.613
Gevogelte		495.794.202		304.486.932

* zonder gevogelte

Zuivelstatistieken, in miljoen kg (2000, 2011)

Beschrijving		2000	2011
Ophaling	Koemelk van landbouwbedrijven	3.124,5	3.101,1
	Vetgehalte (%)	4,1%	4,1%
	Eiwitgehalte (%)	3,3%	3,4%
Verkregen productie	Consumptiemelk	663,8	666,9
	Room	95,9	171,2
	Aangezuurde melkproducten	213,2	282,5
	Ingedikte melk	80,7	69,9
	Room in poedervorm, volle melkpoeder en poeder van halfvolle melk	69,8	52,3
	Magere melkpoeder	67,0	100,0
	Boter (totaal - in boterequivalent)	121,2	59,2
	Kaas van (zuivere) koemelk	58,2	77,4

Zeevisserij: vangsten* in ton en waarde en gemiddelde prijzen (2000, 2007-2011)

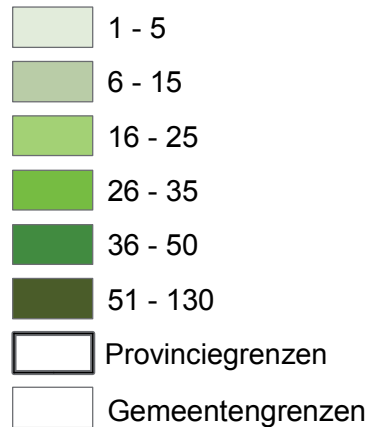
	2000	2007	2008	2009	2010	2011
Geloste vis, hoeveelheid (in ton)	17.469	18.680	17.064	15.441	15.548	16.683
Geloste vis, waarde (in miljoen EUR)	62,5	79,4	66,5	59,0	64,8	68,9
Vangsten (in ton)						
Kabeljauw	1.697	933	877	807	588	647
Schol	4.929	4.502	4.264	3788	3.835	4.836
Tong	3.488	3.337	3.258	3.506	3.419	3.167
Rog	1.114	1.719	1.537	1.320	1.253	1.465
Garnaal	325	200	266	443	611	328
Gemiddelde prijs in EUR/kg						
Kabeljauw	2,6	3,4	3,19	2,7	3,3	3,3
Schol	1,7	1,9	1,8	1,3	1,3	1,4
Tong	8,3	11,6	9,8	9,2	10,6	11,0
Rog	1,9	1,8	1,8	2	2,2	2,2
Garnaal	4,4	4,9	4,0	2,8	2,5	3,0

* Belgische vangst gelost in België.

Bron: Vlaamse Overheid, Dep. Landbouw en Visserij, Dienst Zeevisserij.

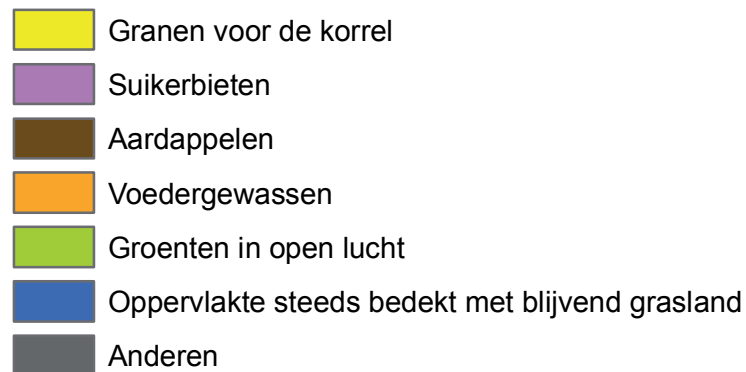
Gemiddelde oppervlakte van de landbouwbedrijven per gemeente en verdeling van de teelten per provincie 2010

Oppervlakte cultuurgrond (ha)

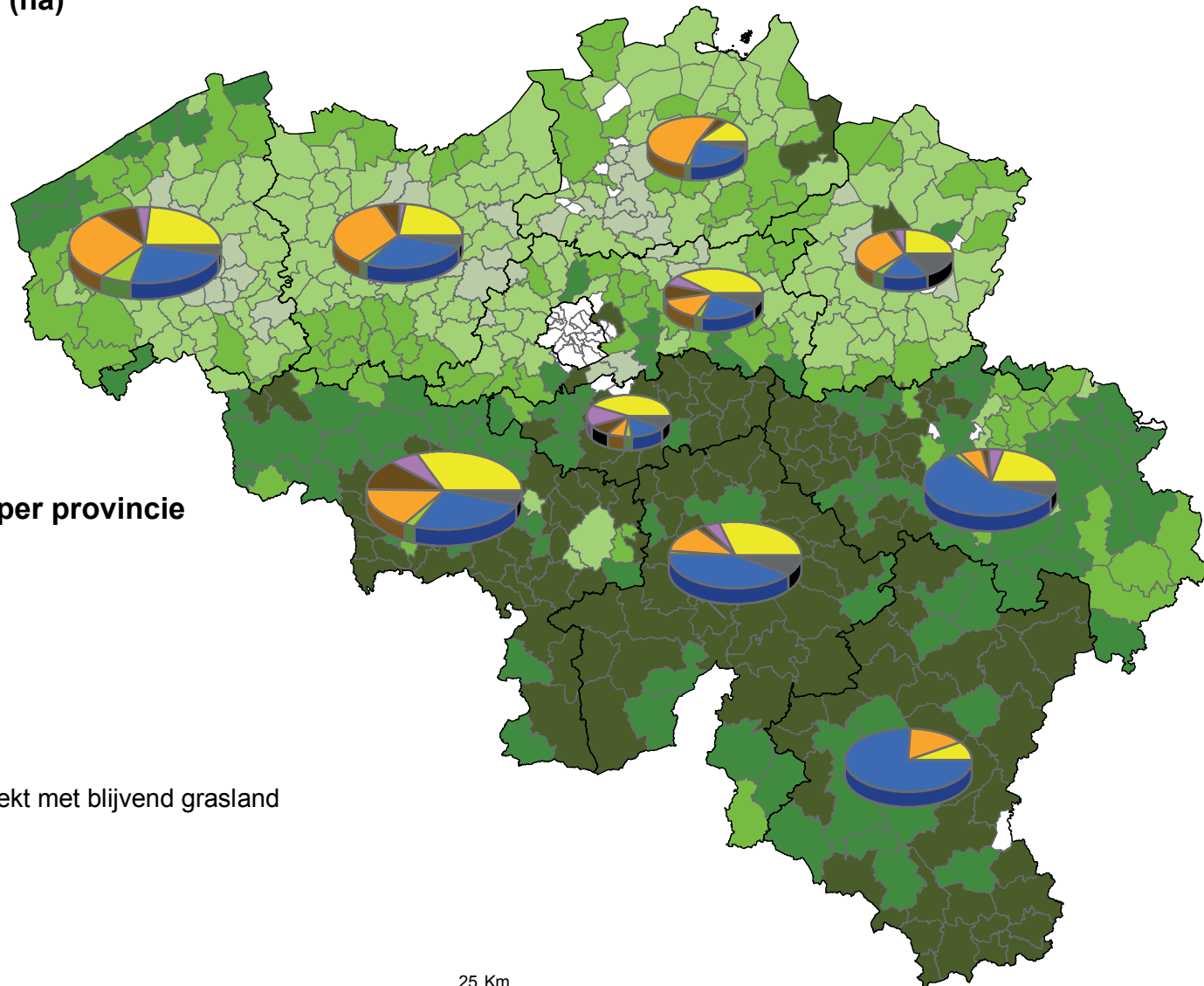

Bron : Landbouwtelling 2010

Verdeling van de teelten per provincie

Bron : Landbouwtelling 2010

Landbouwoppervlakte (2000, 2007-2011)						
	2000	2007	2008	2009	2010	2011
Teelten (ha)						
Granen voor de korrel	313.485	329.894	363.168	344.992	339.102	327.679
Wintertarwe	200.600	197.741	208.606	198.243	206.282	182.709
Wintergerst	40.349	43.086	48.839	48.200	40.512	39.641
Korrelmaïs	35.783	58.238	72.015	66.670	62.531	72.025
Nijverheidsgewassen	133.307	120.177	96.498	96.351	92.491	94.162
Suikerbieten	90.858	82.659	64.296	62.740	59.303	62.199
Aardappelen	65.844	67.942	63.883	73.723	81.760	82.341
Droog geoogste peulvruchten	2.215	1.662	1.336	1.655	2.053	2.947
Voedergewassen	266.147	255.147	268.476	271.557	267.409	269.405
Voedermaïs	168.892	163.896	176.654	180.251	176.313	173.540
Tijdelijke weiden	84.764	80.604	80.482	79.675	79.350	80.349
Groenten in openlucht	34.829	39.069	38.661	40.320	40.941	40.038
Teelt vaste planten	20.642	20.968	21.295	21.629	21.674	21.671
Permanente weiden	506.946	507.304	504.833	501.573	499.687	488.924
Teelten in serres	2.015	2.199	2.166	2.126	2.940	1.819
Braakland	20.097	24.610	12.319	10.089	9.592	7.307

Veestapel (2000, 2007-2011)						
	2000	2007	2008	2009	2010	2011
Dieren (x 1.000)						
Runderen	3.042	2.649	2.606	2.600	2.593	2.560
Melkkoeien	594	500	495	504	500	488
Zoogkoeien	509	490	480	479	476	469
Varkens	7.369	6.256	6.262	6.321	6.430	6.521
Mestvarkens > 50 kg	2.749	2.746	2.789	2.799	2.882	2.955
Fokvarkens > 50 kg	734	579	548	544	532	523
Schapen	160	151	132	126	120	114
Geiten	16	29	31	23	22	36
Hoefdieren	32	35	35	37	37	36
Pluimvee	40.637	32.750	32.493	33.240	34.375	36.442
Leghennen	15.232	11.906	11.493	11.828	11.595	12.292
Vleeskippen	24.498	20.161	20.116	20.659	21.899	23.084
Konijnen	275	157	154	150	174	186
Andere dieren	34	9	18	11	-	-

Productie van de landbouwteelten (1998, 2008 - 2011)

in ton	1998	2008	2009	2010	2011
Granen voor de korrel	2.535.529	3.307.231	3.324.228	3.105.190	2.944.203
Wintertarwe	1.712.215	1.831.401	1.883.872	1.829.178	1.571.201
Wintergerst	335.136	393.081	418.212	349.111	319.315
Korrelmaïs (*)	292.326	858.837	807.866	745.891	859.692
Nijverheidsgewassen	8.352.121	8.314.278	9.215.035	8.563.043	10.123.641
Aardappelen	2.455.777	2.943.005	3.296.077	3.455.758	4.128.669
Suikerbieten	5.364.649	4.713.904	5.186.179	4.464.778	5.408.977
Koolzaad	19.510	33.228	41.669	45.465	52.211
Voedergewassen	8.474.341	8.885.959	8.927.662	8.560.015	8.613.915
Voederbieten	676.396	396.853	400.425	373.992	688.893
Voedermaïs (**)	7.595.550	8.402.809	8.519.394	8.177.913	7.918.987
Grasland	2.262.025	1.734.522	1.755.509	1.771.682	1.614.832
Tijdelijk afgemaaid grasland	659.042	628.440	610.195	571.085	600.288
Blijvend afgemaaid grasland	1.602.983	1.106.082	1.145.314	1.200.597	1.014.544

(*) Inclusief maïs graan geoogst natte en droge

(**) Inclusief de hele plant graan foerageren en grondpen

Opbrengst van bepaalde teelten (100 kg/ha)

	1998	2008	2009	2010	2011
Wintertarwe	81,4	84,6	95	88,7	86
Wintergerst	72,7	79,9	86,8	86,2	80,6
Korrelmaïs droog geoogst	97,2	97,1	117,6	117,2	119,4
Bewaaraardappelen-variëteit Bintje	421,1	461,8	458,2	430,9	532,2
Suikerbieten	569,2	688,2	826,6	752,9	869,6
Cichorei voor inuline	394,4	412	498,2	482,4	543,8
Voedermaïs - volledige plant	-	501	483,3	473,7	456,3
Tijdelijk afgemaaid grasland (alle sneden samen)	83,5	86,9	81,2	73,5	76,1

5. Consumptie, prijzen en inkomen

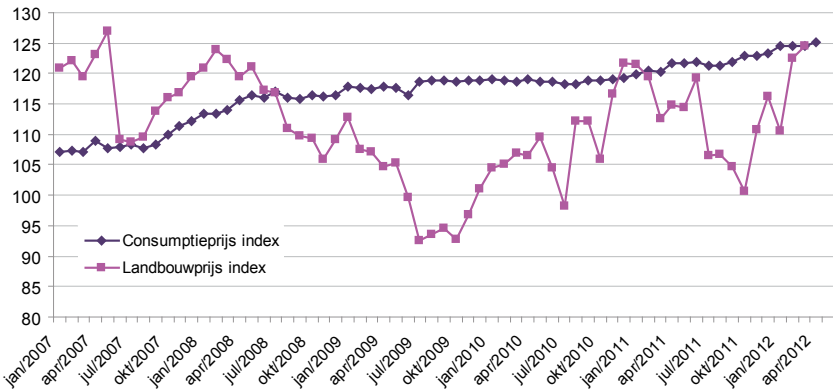
Het aandeel van voeding in de totale consumptie is al heel lang aan het dalen. In de laatste dertig jaar nam het af met ongeveer een vierde, van 22% naar 16%. Maar niet alle producten daalden in gelijke mate: het aandeel van brood, vers vlees en charcuterie liep telkens met zowat de helft terug, terwijl anderzijds ook een categorie in belang toenam: de bereide gerechten. Dat heeft uiteraard te maken met veranderingen in onze levensstijl.

Sinds 2000 stegen de voedselprijzen voor de consument met ongeveer 28%, terwijl de afzetprijnsindex van de landbouw maar met 19% toenam. Opvallend zijn de forse prijsstijgingen van zuivel, brood en graan in 2007.

Voor gedetailleerde informatie en analyses over de evolutie van de prijzen in de verschillende stadia van de melk-, rundvlees- en varkensvleesketen verwijzen we naar de studies van de werkgroep "Transparantie van de prijzen in de vlees- en melksector".

<http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/economie/landbouw>

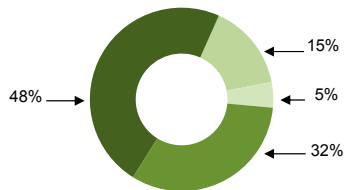
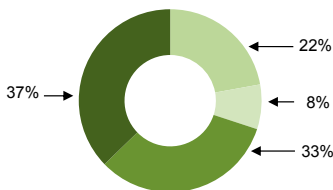
Afzetprijnsindex landbouw en globale consumptieprijnsindex (2004=100) (2007-2012)

Uitgaven van de huishoudens (1978/1979, 2010)

1978/1979

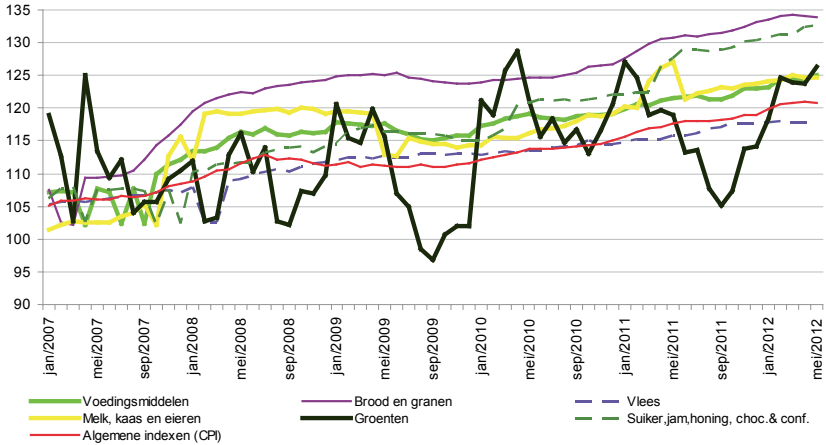
2010

■ Voeding, dranken, tabak ■ Kleding, schoeisel
■ Wonen, verwarmen, inrichten ■ Allerlei diensten

■ Voeding, dranken, tabak ■ Kleding, schoeisel
■ Wonen, verwarmen, inrichten ■ Allerlei diensten

Consumptieprijs van enkele basisvoedingsproducten (2004=100) (2007-2012)

Consumptieprijsindexen (basis 2004=100)
en inflatie (2000, 2007-2012)

2004 = 100	Algemene index (CPI)°	Inflatie	Voedingsmiddelen	Brood en granen	Vlees	Melk, kaas, eieren	Fruut	Verse groenten	Aardappelen
2000	92,6	2,55%	90,6	22,2	22,1	93,6	23,1	96,2	59,2
2007	106,5	1,20%	108,7	111,1	106,4	105,3	107,5	111,4	130,3
2008	111,3	4,50%	115,5	122,6	109,9	119,5	114,8	108,4	118,8
2009	111,3	-0,04%	116,5	124,6	112,7	119,7	110,1	108,2	111,7
2010	113,7	2,19%	118,5	125,1	113,9	118,9	111,9	119,3	137,4
2011	117,7	3,53%	121,5	130,8	116,3	121,9	110,8	115,3	131,4
juni-11	117,9	3,67%	121,8	131,1	115,9	121,4	117,9	113,2	147,7
juli-11	118,1	3,75%	121,9	131,0	116,1	122,2	116,0	113,5	141,5
aug-11	118,0	3,60%	121,3	131,4	117,0	122,6	108,9	107,6	130,6
sept-11	118,3	3,55%	121,3	131,5	117,2	123,2	109,3	105,2	117,8
okt-11	118,5	3,57%	121,9	131,9	117,6	123,0	111,4	107,3	108,6
nov-11	119,0	3,85%	123,0	132,5	117,7	123,6	112,7	113,9	106,4
dec-11	119,0	3,49%	122,9	133,1	117,7	123,8	110,1	114,2	105,8
jan-12	119,9	3,65%	123,3	133,5	117,8	124,2	104,8	118,4	104,8
feb-12	120,6	3,66%	124,5	134,0	118,0	124,4	108,4	124,7	102,7
maa-12	120,9	3,37%	124,5	134,2	117,8	125,0	109,1	124,0	99,6
apr-12	120,9	3,18%	124,5	134,1	117,8	124,7	110,7	123,8	123,2
mei-12	120,9	2,81%	125,1	133,9	118,3	124,6	113,5	126,3	152,5

Afzetprijnsindexen in land- en tuinbouw (2009 - maart 2012)

Basis 2005=100	2009	2010	2011	jan-12	febr-12	maart-12
Landbouwproducten	99,4	108,2	115,4	113,8	122,5	123,4
Plantaardige producten	94,7	127,3	128,1	146,1	170,0	168,7
Granen	119,0	171,1	215,5	202,5	212,2	216,4
Tarwe	122,5	172,7	220,0	204,0	213,9	218,1
Wintergerst	92,2	157,3	185,1	190,1	199,4	202,1
Totaal knolgewassen	83,4	111,3	91,5	54,6	46,9	35,3
Aardappelen	81,7	140,0	96,6	54,6	46,9	35,3
Suikerbieten	81,1	77,8	81,7	-	-	-
Dieren en dierlijke producten	100,4	104,3	112,8	111,2	119,0	120,5
Dieren	101,8	101,1	109,8	106,7	115,9	116,4
Runderen	113,2	112,6	121,1	128,9	130,0	128,8
Stieren	109,9	109,4	112,3	118,3	118,9	119,3
Vaarzen	109,4	101,9	106,1	116,3	118,4	118,2
Koeien	115,9	109,6	122,6	138,7	141,7	141,5
Kalveren	116,2	123,5	136,7	136,4	134,8	132,2
Varkens	93,0	91,0	99,3	99,2	106,0	107,0
Gevogelte	106,6	111,3	122,1	72,3	117,6	123,0
Dierlijke producten	96,1	114,0	122,3	125,7	128,5	133,5
Melk	85,6	111,0	121,2	116,1	115,6	110,1
Eieren	193,1	141,1	132,8	207,5	235,0	352,9
Tuinbouwproducten	102,1	109,5	100,8	101,0	122,3	127,6
Totaal groenten	106,2	126,3	100,2	96,4	152,2	158,1
Totaal in volle grond	117,5	133,7	118,6	86,4	151,5	157,3
Witloof	83,6	113,2	90,2	82,5	106,7	90,5
Prei	209,3	221,8	174,0	94,6	267,8	352,3
Bloemkolen	90,9	111,1	106,9	-	-	-
Totaal in serres	81,4	114,2	64,6	112,9	172,0	168,1
Sla	74,5	105,2	56,3	138,9	175,7	119,7
Tomaten	81,1	114,4	61,4	-	-	238,7
Totaal fruit	115,0	103,7	116,5	93,8	86,4	98,1
Appelen	101,5	108,7	150,3	121,0	118,0	143,0
Peren	137,6	88,4	90,3	113,6	118,5	121,7
Niet eetbaar	87,2	91,2	123,5	133,8	156,2	135,6
Snijbloemen	110,0	121,4	87,4	111,9	115,1	120,6
Andere	85,2	88,5	111,4	110,7	122,5	124,6
Afzetprijnsindexen in land- en tuinbouw	100,1	108,5	111,4	110,7	122,5	124,6

Landbouweconomische rekeningen (tegen lopende prijzen): waarden tegen basisprijs (miljoen euro)					
	2008	2009	2010	2011 (voortopig)	Gemiddelde 2008-2011
1. Granen (incl. zaden)	344,1	290,6	485,1	430,6	387,6
2. Nijverheidsgewassen	188,9	196,7	178,5	189,1	188,3
3. Voedergewassen	671,7	577,7	585,5	603,0	609,5
4. Groenten en tuinbouwproducten	1.244,6	1.270,7	1.426,5	1.245,8	1.296,9
Verse groenten	713,7	735,4	880,2	693,3	755,7
Planten en bloemen	530,8	535,2	546,3	552,4	541,2
5. Aardappelen (incl. zaden)	366,4	295,9	452,9	321,3	359,1
6. Fruit	385,9	370,2	344,5	325,8	356,6
7. Andere plantaardige producten	28,6	28,6	28,6	28,6	28,6
8. Plantaardige productie (1 tot 7)	3.230,1	3.030,4	3.501,5	3.144,1	3.226,5
9. Dieren	3.135,9	2.924,2	3.029,0	3.315,0	3.101,0
Rundvee	1.224,0	1.164,0	1.173,4	1.308,5	1.217,5
Varkens	1.521,8	1.378,1	1.396,9	1.496,9	1.448,4
Pluimvee	356,0	339,8	419,4	470,6	396,4
10. Dierlijke producten	1.045,1	811,8	1.048,6	1.143,6	1.012,3
Melk	923,5	697,4	947,9	1.046,4	903,8
Eieren	121,1	113,9	100,1	96,6	107,9
11. Dierlijke productie (9+10)	4.181,0	3.736,0	4.077,6	4.458,6	4.113,3
12. Productie van landbouwgoederen (8+11)	7.411,1	6.766,3	7.579,1	7.602,7	7.339,8
13. Diensten en nevenactiviteiten	78,3	78,3	78,8	82,2	79,4
14. Productie van de landbouwtek (12+13)	7.489,4	6.844,7	7.658,0	7.684,9	7.419,2
15. Intermediair verbruik	5.367,2	4.639,6	4.953,5	5.535,9	5.124,1
16. Afschrijving	754,1	775,3	788,7	812,5	782,7
17. Netto toegevoegde waarde tegen basisprijzen (14-15-16)	1.368,2	1.429,7	1.915,8	1.336,5	1.512,5
18. Beloning van werknemers	424,2	433,2	469,8	489,8	454,3
19. Andere belastingen op productie	2,3	3,9	3,9	4,0	3,5
20. Andere subsidies op de productie	649,0	667,7	690,9	704,7	678,1
21. Opbrengst van de productiefactoren (17-19+20)	2.014,9	2.093,6	2.602,8	2.037,2	2.187,1

6. Landbouw in de Belgische economie

Het aandeel van de landbouw in de Belgische economie, dat al erg laag was, neemt nog verder af en is nu onder 1% gezakt. In 2010 produceerde de sector 0,65 % van het BBP, in 1980 was dat nog 1,13%. Wanneer men er echter de voedingsnijverheid aan toevoegt, wordt de plaats van de agro-voedingssector heel wat belangrijker.

In de uitvoer is het relatieve belang ervan overigens veel groter. De eigenlijke landbouw (dieren, dierlijke en plantaardige producten en vetten) nam 5,6% van de Belgische uitvoer voor zijn rekening. Daar kunnen nog de 5,1% uitvoer van voedingsmiddelen, dranken en tabak bij gerekend worden.

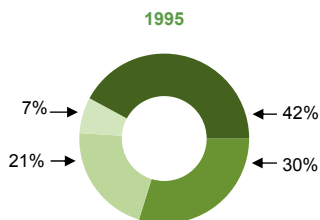
Aandeel van de agro-voedingssector in uitvoer (1996-2011)

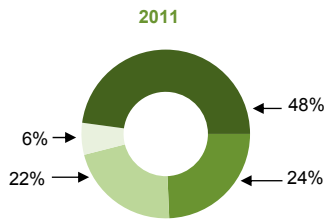
Uitvoer van de agro-voedingssector in waarde (miljoen euro) (1995, 2000, 2007-2011)

	1995	2000	2007	2008	2009	2010	2011
Totale Belgische uitvoer	112.877	158.038	217.714	223.739	177.583	209.413	236.734
Totaal agrovoedingssector	13.367	15.997	22.135	23.476	22.124	23.412	25.424
%	11,8%	10,1%	10,2%	10,5%	12,5%	11,2%	10,7%
Levende dieren en dierlijke producten	3.985	4.534	5.377	5.632	5.287	5.708	6.187
Levende dieren	396	423	284	353	387	368	363
Vlees en eetbaar slachtafval	1.801	1.964	2.441	2.634	2.603	2.723	2.897
Melk en zuivelproducten; vogeleieren; natuurhoning	1.546	1.775	2.234	2.247	1.895	2.188	2.463
Andere dierlijke producten	242	371	418	397	402	430	464
Plantaardige producten	2.836	3.405	5.119	5.645	5.046	5.293	5.515
Groenten, planten, wortels en knollen (voeding)	877	1.114	1.546	1.589	1.531	1.651	1.540
Fruut; schillen van citrusvruchten en meloenen	728	874	1.409	1.545	1.396	1.433	1.484
Granen, graanproducten	273	200	403	577	379	348	407
Andere plantaardige producten	958	1.217	1.762	1.935	1.740	1.860	2.083
Vetten, oliën, was	914	767	1.091	1.525	1.177	1.151	1.552
Voedingsproducten, dranken en tabak	5.632	7.291	10.548	10.674	10.614	11.260	12.170
Bereidingen van graan, meel, zetmeel of melk; gebak	772	1.250	1.737	1.939	1.890	1.963	2.037
Bereidingen van groenten, vruchten e.d.	713	907	1.829	1.723	1.760	1.843	1.999
Resten en afval; bereid voedsel voor dieren	635	739	957	1.054	1.036	1.115	1.229
Dranken, alcoholhoudende vloeistoffen en azijn	779	1.021	1.470	1.449	1.502	1.601	1.799
Andere	2.732	3.373	4.555	4.509	4.426	4.736	5.106

Uitvoer van de agro-voedingssector

- Levende dieren en dierlijke producten
- Plantaardige producten
- Vetten, oliën, was
- Voedingsproducten, dranken en tabak

- Levende dieren en dierlijke producten
- Plantaardige producten
- Vetten, oliën, was
- Voedingsproducten, dranken en tabak

Bruto binnenlands product (2002, 2007-2011)

	2002	2007	2008	2009	2010	2011
BBP tegen marktprijzen	310.068	347.241	350.608	340.788	348.414	355.102
Landbouw, jacht, bosbouw en visserij	2.112	1.975	2.053	2.044	2.027	2.076
%	0,68%	0,57%	0,59%	0,60%	0,58%	0,58%
Nijverheid	51.685	55.588	55.544	50.041	52.130	53.861
Bouwnijverheid	14.510	17.934	18.088	17.750	17.838	18.469
Diensten	209.036	233.634	238.216	234.888	238.738	242.730
Andere componenten	32.725	38.110	36.707	36.065	37.681	37.966

Bruto toegevoegde waarde per bedrijfstak, ramingen in kettingeuro's (referentiejaar 2009, miljoenen euro's).

Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen

Faillissementen (2000, 2005-2009)

	2000	2005	2006	2007	2008	2009
Totaal	6.805	7.878	7.617	7.678	8.474	9.420
Landbouw en visserij	87	121	122	134	137	147
Industrie, energie en winning van delfstoffen	588	561	505	455	488	591
Bouwnijverheid	868	1.067	984	1.039	1.172	1.367
Diensten	5.007	5.675	5.766	5.701	6.288	6.925
Niet-gedefinieerde activiteit	255	454	240	350	389	390

Kerncijfers in de voedingsindustrie

	Waarde	Rangorde binnen de Belgische industrie	
		%	Rangorde
Jaarlijkse omzet (miljard €, 2009)	38,7	15,4%	2
Toegevoegde waarde (miljard €, 2009)	6,2	13,5%	3
Tewerkstelling (werknemers 2009)	89.131		2

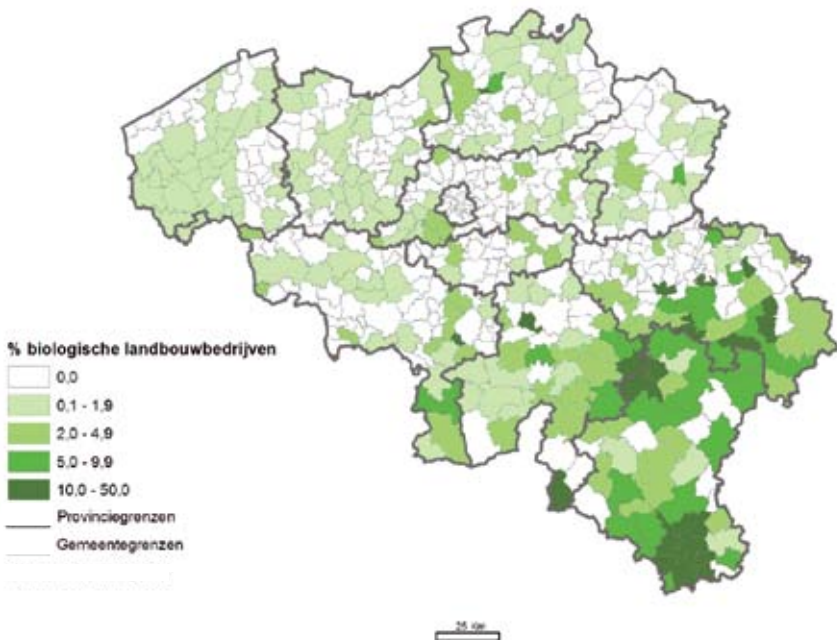
Bron: Instituut voor de Nationale Rekeningen en Federatie Voedingsindustrie

7. Focus: biologische landbouw

De biologische landbouw neemt in België gaandeweg in belang toe maar de cijfers over het aantal ondernemingen en de oppervlakte cultuurgrond laten zien dat dit vooral een Waalse aangelegenheid is, zoals blijkt uit het kaartje met de percentages cultuurgrond in bio per gemeente. In Vlaanderen kennen de biobedrijven opnieuw een opbloei na een periode van stagnatie. In vijf jaar tijd was er een verdubbeling van het aantal bio-gecertificeerde runderen.

Uit de opsplitsing per bedrijfstype blijkt dat in Wallonië vooral de veetelers omgeschakeld zijn, terwijl het in Vlaanderen vooral gaat om tuinbouwbedrijven. Een en ander heeft natuurlijk te maken met de verschillende specialisaties in beide gewesten.

Percentage biologische landbouwbedrijven per gemeente in (2010)

Biologische landbouw: aantal bedrijven, oppervlakte en runderen (1987, 1997, 2005-2010)

	1987	1997	2005	2006	2007	2008	2009	2010
België								
Aantal bedrijven	109	291	733	803	852	901	1.021	1.140
Oppervlakte (in ha)	1.000	6.818	24.378	28.634	32.719	35.822	41.354	48.700
Runderen			33.187	32.774	38.365	43.000	54.076	64.009
Vlaanderen								
Aantal bedrijven	72	107	236	232	230	230	242	256
Oppervlakte (in ha)	417	820	3.153	3.267	3.497	3.492	3.659	3.822
Runderen			2.043	1.931	2.090	2.533	2.554	2.676
Wallonië								
Aantal bedrijven	37	184	497	571	622	671	779	884
Oppervlakte (in ha)	583	5.998	21.225	25.367	29.222	32.330	37.695	44.878
Runderen			31.144	30.843	36.275	40.467	51.522	61.333

Bron: Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap - Departement EWBL/AMS, Ministerie van het Waals Gewest/DGA, BioForum, Blik en Ecocert.

Verdeling van de biobedrijven (of bedrijven in omschakeling) per bedrijfstype (2007)

	Vlaanderen	Wallonië	België
Gespecialiseerde tuinbouwbedrijven	30,8%	2,4%	10,2%
Fruittelctbedrijven	10,9%	1,5%	4,0%
Bedrijven met schapen, geiten en andere graasdieren	9,0%	10,2%	9,9%
Gespecialiseerde rundveebedrijven	21,8%	65,5%	53,5%
Gespecialiseerde veredelingsbedrijven (dieren)	1,9%	1,0%	1,2%
Bedrijven met combinaties van gewassen	5,8%	2,9%	3,7%
Bedrijven met veeteeltcombinaties	2,6%	4,1%	3,7%
Bedrijven met gewassen en vee gecombineerd	11,5%	6,6%	7,9%
Akkerbouwbedrijven	5,8%	5,8%	5,8%

STATISTISCH OVERZICHT VAN BELGIË

De Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie van de Federale Overheidsdienst Economie heeft als opdracht het **verzamenen, verwerken** en **verspreiden** van **relevante, betrouwbare** en **geduide** statistische en economische informatie, dankzij een modern en performant statistisch apparaat.

Bezoek onze website

www.statbel.fgov.be

FOD Economie, K.M.O., Middenstand en Energie
Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie

Communicatieverantwoordelijke Stephan Moens
stephan.moens@economie.fgov.be
WTC III - SIMON BOLIVARLAAN, 30 B-1000 BRUSSEL
E-mail: statbel@economie.fgov.be

ONDERNEMINGSNUMMER: 0314.595.348
VERANTWOORDELIJKE UITGEVER: ANNIE VERSONNEN
WTC III - SIMON BOLIVARLAAN, 30 B-1000 BRUSSEL
PUBLICATIECODE S000.01N/2012

